

Identification and Prioritization of Economic Factors Affecting the Development of Entrepreneurial Businesses (Case Study: Insurance Industry)

Reza. Ziyari^{1*}, Mojtaba. Abdolshah², Zahra. Moghimi³

¹ Assistant Professor, Department of Accounting, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran

² Master of Business Administration, Fazilat Institute of Higher Education, Semnan, Iran

³ Assistant Professor, Department of Public Administration, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran

* Corresponding author email address: reziyari@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Ziyari, R., Abdolshah, M., & Moghimi, Z. (2024). Identification and Prioritization of Economic Factors Affecting the Development of Entrepreneurial Businesses (Case Study: Insurance Industry). *Journal of Technology in Entrepreneurship and Strategic Management*, 3(2), 1-12.

© 2024 the authors. Published by KMAN Publication Inc. (KMANPUB), Ontario, Canada. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

The development of entrepreneurial businesses is one of the primary foundations for creating growth focused on people within society. Considering that the business environment conditions of each country are one of the main factors influencing investors' decision-making, economists and policymakers have significantly increased their attention to improving the business and investment environment in recent years. Accordingly, this study aims to identify and prioritize the economic factors affecting the development of entrepreneurial businesses. This research is quantitative in nature and classified as applied research based on its objectives, and as survey research based on data collection methods. After extracting dimensions and components from theoretical foundations, the Delphi method was employed to achieve theoretical consensus by providing the factors to experts for refinement. Subsequently, structural equation modeling was used for validation. The study population consists of the insurance industry, and thus a panel of 15 experts from this industry, who met the expertise criteria, was purposefully sampled. For model testing, the statistical population included 1,220 middle managers in this industry. Cochran's formula was used to calculate the sample size, resulting in 292 individuals being randomly selected as the sample. Data were collected through field methods, with a questionnaire as the data collection tool. The validity of the research questionnaire was confirmed by the opinions of professors and experts, and its reliability was also confirmed through Cronbach's alpha (0.89). The results showed that the final research model has three dimensions and nine components: In the governance dimension: financing, intellectual property rights, and the development of technological entrepreneurial activities. In the contractual dimension: domestic and foreign investment, transfer of technical knowledge, new approaches to international business, and the establishment of innovation acceleration centers. In the participatory dimension: creation of financial NGOs supporting startups, free and public skill training, and adherence to ethical economics. The results also indicated that among the contractual components, the component "establishment of innovation acceleration centers" has the highest correlation with the dimension. Therefore, to develop entrepreneurial businesses, supporting the entry of the private sector into holding entrepreneurial events and establishing innovation accelerators should be prioritized by the relevant authorities.

Keywords: Economic Factors, Development, Entrepreneurial Business, Insurance Industry.

Introduction

Entrepreneurial business development is fundamental for fostering people-centric growth within society. Given that the conditions of the business environment in each country significantly influence investor decision-making, economists and policymakers have increasingly focused on improving the business and investment climate (Karimi et al., 2014). This study aims to identify and prioritize the economic factors affecting the development of entrepreneurial businesses, specifically within the insurance industry. The research is quantitative and classified as applied research based on its objectives and survey research based on data collection methods.

Methods and Materials

The study employs a multi-stage methodology to achieve its objectives. Initially, theoretical foundations were used to extract dimensions and components relevant to entrepreneurial business development. The Delphi method was then employed to refine these factors through expert consensus. A panel of 15 experts from the insurance industry, selected via purposeful sampling, participated in this phase. To validate the model, structural equation modeling (SEM) was used. The statistical population for model testing included 1,220 middle managers from the insurance industry. Using Cochran's formula, a sample size of 292 individuals was determined and randomly selected. Data collection was conducted through field methods using a questionnaire. The questionnaire's validity was confirmed by professors and experts, and its reliability was established with a Cronbach's alpha of 0.89.

Findings and Results

The final research model revealed three dimensions and nine components. The governance dimension includes financing, intellectual property rights, and the development of technological entrepreneurial activities. The contractual dimension encompasses domestic and foreign investment, transfer of technical knowledge, new approaches to international business, and the establishment of innovation acceleration centers. The participatory dimension consists of creating financial NGOs to support startups, providing free and public skill training, and adhering to ethical economics.

Among these components, the "establishment of innovation acceleration centers" in the contractual dimension exhibited the highest correlation. This finding suggests that supporting the entry of the private sector into entrepreneurial events and establishing innovation accelerators should be prioritized by relevant authorities to foster entrepreneurial business development.

Conclusion

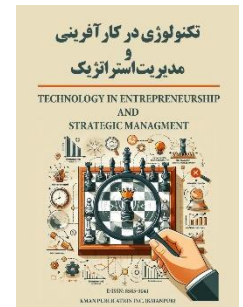
The research indicates that the economic factors influencing entrepreneurial business development can be categorized into governance, contractual, and participatory dimensions. The contractual dimension, particularly the establishment of innovation acceleration centers, has the most significant impact. This aligns with the notion that accelerators, supported by private sector investments, provide a higher economic return compared to government-run technology parks.

The results emphasize the importance of private sector involvement in organizing entrepreneurial events and establishing innovation accelerators. This approach not only enhances economic efficiency but also allows entrepreneurs to gauge their position in the business development process at minimal cost.

Moreover, the participatory dimension highlights the critical role of civil society in supporting entrepreneurial ventures. Financial NGOs and public skill training initiatives are essential for creating a supportive ecosystem for startups, which in turn contributes to sustainable development.

The study's findings are consistent with previous research by Eslambolchi et al. (2022), which emphasizes the importance of an entrepreneurial mentor development ecosystem (Eslambolchi et al., 2022), and Javadi et al. (2021), which discusses the need for supportive legal frameworks and stakeholder identification in entrepreneurial policy-making (Javadi et al., 2021).

In conclusion, to develop entrepreneurial businesses effectively, it is crucial to prioritize the establishment of innovation acceleration centers and encourage private sector participation in entrepreneurial events. Additionally, fostering a culture of entrepreneurship through public and private sector collaboration is essential for sustainable economic growth. Future research should explore the reasons behind the exclusion of certain components, such as the formation of public funds for supporting entrepreneurial businesses, to better understand their potential impact on entrepreneurial ecosystems.

شناسایی و اولویت بندی عوامل اقتصادی موثر بر توسعه کسب و کار کارآفرینانه (مطالعه موردی: صنعت بیمه)

رضا زیاری^{۱*}، مجتبی عبدالشاه^۲، زهرا مقیمی^۳

۱. استادیار، گروه حسابداری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران
۲. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، موسسه آموزش عالی فضیلت، سمنان، ایران
۳. استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

* ایمیل نویسنده مسئول: reziyari@gmail.com

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی/اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

زیاری، رضا، عبدالشاه، مجتبی، و مقیمی، زهرا. (۱۴۰۳). شناسایی و اولویت بندی عوامل اقتصادی موثر بر توسعه کسب و کار کارآفرینانه (مطالعه موردی: صنعت بیمه). *تکنولوژی در کارآفرینی و مدیریت استراتژیک*, ۳(۲), ۱۲-۱.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

توسعه کسب و کارهای کارآفرینانه یکی از بسترهای اصلی ایجاد رشد مردم محور در جامعه است. با توجه به اینکه شرایط محیط کسب و کار هر کشور یکی از اصلی ترین عوامل مؤثر بر تصمیم گیری سرمایه گذاران هست، توجه اقتصاددانان و سیاستگذاران به بهبود فضای کسب و کار و سرمایه گذاری در سالهای اخیر افزایش چشمگیری داشته است. بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت بندی عوامل اقتصادی مؤثر بر توسعه کسب و کار کارآفرینانه انجام گرفته است. پژوهش از نوع تحقیقات کمی است و از نظر هدف جزو تحقیقات کاربردی و از نظر گردآوری دادهها در زمره تحقیقات پیمایشی قرار میگیرد. پس از استخراج ابعاد و مولفهها از مبانی نظری، جهت دستیابی به توافق نظری، با استفاده از تکنیک دلفی فازی، عوامل در اختیار خبرگان قرار داده شد تا پالایش گردند. سپس از تکنیک معادلات ساختاری جهت اعتباریابی استفاده گردید. جامعه مورد مطالعه صنعت بیمه است و لذا جهت تشکیل پانل خبرگی، از تعداد ۱۵ نفر از خبرگان این صنعت که حائز شرایط خبرگی بودند، به روش نمونه گیری هدفمند بهره گرفته شد. برای تست مدل نیز، جامعه آماری شامل مدیران سطح میانی این صنعت به تعداد ۱۲۲۰ نفر در نظر گرفته شد. برای محاسبه حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده گردید و تعداد ۲۹۲ نفر به روش نمونه گیری تصادفی ساده بعنوان نمونه انتخاب شدند. روش گردآوری دادهها میدانی و ابزار گردآوری دادهها پرسشنامه می باشد. روایی پرسشنامه تحقیق طبق نظر اساتید و خبرگان امر مورد تایید قرار گرفت و پایایی آن نیز از طریق آلفای کرونباخ (۰.۸۹) تایید گشت. نتایج نشان داد مدل نهایی پژوهش دارای سه بعد و ۹ مولفه می باشد که در بعد امور حاکمیتی شامل: تامین مالی، حقوق مالکیت فکری، توسعه فعالیت های کارآفرینی فناورانه می باشد. در بعد امور قراردادی شامل: سرمایه گذاری داخلی و خارجی، انتقال دانش فنی و رویکردهای نوین کسب و کار بین المللی، و مهارت آموزی رایگان و عمومی، و پایبندی به اقتصاد اخلاق مدار می باشد. همچنین نتایج نشان داد در بین مولفه های امور قراردادی، مولفه «تاسیس مراکز شتابدهی نوآوری می باشد. در بعد امور مشارکتی شامل: ایجاد سمن های مالی حامی استارت آپ ها، توسعه کسب و کارهای کارآفرینانه، حمایت از ورود بخش خصوصی به برگزاری رویدادهای کارآفرینی و تاسیس شتاب دهنده های نوآوری باید پیش از هر اقدامی در دستور کار متولیان امر قرار گیرد.

کارآفرینی و ایجاد کسب و کار یکی از مفاهیم مهم و اساسی در بحث رشد و توسعه اقتصادی کشورهاست. کارآفرینی از منابع مهم و پایان ناپذیر همه جوامع بشری است. منبعی که به توان خلاقیت انسان‌ها باز می‌گردد. از یکسو ارزان و از سوی دیگر بسیار ارزشمند و پایان ناپذیر است. امروزه کارآفرینی به راهبردی ترین و مهمترین ابزار اقتصادی جوامع پیشرفته تبدیل شده است. در واقع رشد و توسعه اقتصادی کشورها مرهون کارآفرینان و فعالیتهای کارآفرینانه است. از این رو لازمه دستیابی به توسعه و پیشرفت اقتصادی کشورها، توسعه کسب و کارهای کارآفرینانه است. بررسی‌های خط مشی‌های کارآفرینی در کشورهای مختلف نشان می‌دهند که دولت‌ها، سیاست‌های متنوعی برای توسعه کسب و کار کارآفرینانه دنبال می‌کنند. به بیان دیگر سیاست‌های کارآفرینی به شرایط خاص کشور و ماهیت خاص خط مشی بستگی دارد. سازوکارهای توسعه کسب و کارها مجموعه راهکارهایی است که توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط را در یک جامعه تسهیل میکند و شرایطی را برای کارآفرینان فراهم می‌سازد تا بتوانند موقعیت رقابتی خود را در بازار بهبود بخشند (Karimi et al., 2014). در این میان افراد کارآفرین هر جامعه نقش اصلی را در ایجاد این کسب و کارها ایفا میکنند و کارآفرینی ابزاری نیرومند برای شناخت فرصتهایی است که بهره‌گیری از آنها میتواند باعث رفع مشکلاتی همچون اشتغال، کمبود نیروی انسانی خلاق و پویا، پایین بودن بهره وری، کاهش کیفیت محصولات و خدمات، رکود اقتصادی و افزایش رقابت شود (Landstrom, 2007). بنابراین بسیاری از دولت‌ها متقاعد شده‌اند که باید بستر رشد و توسعه را برای کسب کارهای کارآفرینانه فراهم سازند و آنها را حمایت کنند. دیده‌بان جهانی کارآفرینی (GEM) هر ساله آماری از وضعیت کارآفرینی در کشورهای دنیا ارائه می‌دهد که وضعیت کارآفرینی را در شاخص‌های متنوعی نشان می‌دهد و در عین حال بیان می‌کند که هر کشوری با توجه به وضعیت فاکتورهای محیطی و زمینه‌ای خود، در سطح مشخصی فعالیت کارآفرینانه را خواهد داشت. از طرف دیگر در حالی که دیدگاه‌های رایج در مورد کارآفرینی غالباً روی استارت‌آپ‌های مستقل متمرکز است، GEM توجه به ثبات و ارزش مداوم و همچنین چالش‌های مربوط به کسب و کارهای بالغ و نیاز به کارآفرینی در انواع مختلف مشاغل مانند کسب و کارهای خانوادگی، کارآفرینی سازمانی، و کارآفرینان انفرادی را مورد توجه قرار می‌دهد. بر اساس گزارش این سازمان در سال ۲۰۱۸، با وجود اینکه نرخ فعالیت‌های استارت‌آپی در ایران از ۱۳ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۱۰ درصد در سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است، اما جامعه کارآفرینی ایران همچنان قوی است. همچنین طبق گزارش سال ۲۰۱۹ این سازمان، ۳۷٫۹٪ از مردم ایران در صدد راه اندازی کسب و کار جدید خودشان در ۳ سال آتی هستند (شاخص قصد کارآفرینانه) و در میان ۵۰ کشور فعال عضو این کنسرسیوم پژوهشی، ایران در این شاخص در جایگاه یازدهم قرار دارد که جایگاه خوبی است. به تازگی نرخ اهداف کارآفرینانه در بین جوانان، به ویژه موارد با تحصیلات دانشگاهی افزایش یافته است که این موضوع به دلیل تاکید دولت بر ترویج فرهنگ کارآفرینی در آموزش عالی و آموزش و پرورش است. لذا در حوزه کسب و کارهای کارآفرینانه، پتانسیل خوبی برای بهبود و توسعه وجود دارد و توجه و سرمایه گذاری در این زمینه برای تحقق رشد و شکوفایی اقتصادی کشور، ضرورتی انکارناپذیر است. این در حالی است که از میان افرادی که در یک بازه زمانی سه ساله در کشور، قصد کارآفرینی داشتند، تنها ۱۷ درصد وارد مرحله کارآفرینی نوپا شده‌اند و در بین آنان تنها ۷ درصد به مرحله ثبات رسیده و ۴ درصد از کسب و کار خود خارج شده‌اند (Eslambolchi et al., 2022; Keshavarz, 2018). این آمار نشان می‌دهد عملکرد مطلوبی به لحاظ سیاست گذاری در حوزه کسب و کار وجود نداشته است، چرا که بی‌توجهی به ایجاد و توسعه کسب و کارهای کارآفرینانه به معنای از دست دادن فرصت‌های رونق اقتصادی است که شاید هیچگاه دوباره تکرار نشوند.

از سوی دیگر در کشورهای در حال توسعه، همه کارها از جمله اشتغال، با چالش دولت محوری رو به رو است. به این معنا که دولت در تمام حوزه‌های اشتغال ورود پیدا می‌کند و اقتصاد به معنای واقعی دولتی است. برای برون رفت از این مشکل، توجه به کارآفرینی و

کارآفرینان قطعاً می‌تواند موثر واقع شود. بر اساس آمارها در حدود ۴,۵ میلیون فارغ التحصیل بیکار در کشور داریم در حالیکه کل نیروهای شاغل در ادارات دولتی کشور به ۲,۵ میلیون نفر هم نمی‌رسند و اگر به فرض مثال تمام نیروهای ادارات با فارغ التحصیلان جایگزین شوند، باز هم حدود ۲ میلیون نفر فارغ التحصیل بیکار خواهیم داشت. لذا تنها راه برون رفت از معضل بیکاری در کشور ایجاد و توسعه کسب و کارهای کارآفرینانه است (Javadi et al., 2021).

توسعه کارآفرینی نقش شایسته‌ای برای حضور فعال در بازارهای جهانی، اشتغالزایی پایدار، توسعه عدالت، کاهش فقر و حل مشکلات جامعه دارد. کارآفرینان در همه کشورها و فرهنگ‌ها وجود دارند. ولی سطح و میزان کارآفرینی در جوامع مختلف یکسان نیست. محیط نامساعد برای کارآفرینی معمولاً به رشد اقتصاد زیرزمینی میانجامد. حال آنکه محیط مساعد موجب بهره‌گیری از فرصت‌های کارآفرینانه می‌گردد (Aftab & Naveed, 2013). طبق گزارشات دیده بان جهانی کارآفرینی، هر اقتصاد از نظر میزان فعالیت در مراحل مختلف کارآفرینی، خصوصیات کارآفرینان و کسب‌وکار آن‌ها و نگرش‌ها و برداشت‌هایی که مردم نسبت به این فعالیت دارند، مشخصات کارآفرینانه خاص خود را دارد. به همین ترتیب، محیطی که در آن فعالیت می‌شود هم در هر کشوری منحصر به فرد است و نقاط قوت و ضعفی دارد که کارآفرینان آن منطقه باید برای رشد از آن‌ها استفاده کرده و یا بر محدودیت‌هایش غلبه کنند. بر اساس الگوی مفهومی دیده بان جهانی کارآفرینی، سازوکارهایی که به ایجاد و توسعه کسب و کارهای جدید کمک می‌کنند عبارتند از: تأمین مالی، سیاست‌های دولت، برنامه‌های دولت، آموزش و تربیت، انتقال تحقیق و توسعه، زیرساخت‌های قانونی و تجاری، دسترسی به زیرساخت‌های فیزیکی، هنجارهای فرهنگی و اجتماعی، و فضای آزاد بازار. همچنین مؤلفه‌هایی از قبیل تجربه شخصی، نقش دولت، نقش بخش خصوصی، عوامل سیاسی داخلی و خارجی، عوامل فرهنگی و اجتماعی، عوامل فناوری و عوامل جمعیتی در توسعه کسب و کارها تأثیر دارند (Aftab & Naveed, 2013; Al-Naimi et al., 2021; Keshavarz, 2018; Stenholm et al., 2013). بر این اساس بهبود فضای کسب و کار به عوامل مختلف و ذینفعان متعددی وابسته است که باید در برنامه‌های توسعه‌ای مدنظر قرار گیرند. در این میان محیط اقتصادی یکی از مهمترین مؤلفه‌های محیط کسب و کار است که تأثیر قابل توجهی بر فعالیت‌های کارآفرینی دارد. مطالعات حاکی از آن است که رشد اقتصادی کشورها با سطح فعالیت‌های کارآفرینانه همبستگی مثبت دارد. بر این اساس با توجه به مطالب مطرح شده، پژوهش حاضر در پی پاسخ به این سوال است که عوامل اقتصادی موثر بر توسعه کسب و کار کارآفرینانه کدامند و اولویت بندی آن‌ها به چه صورتی است؟

روش پژوهش

پژوهش از نوع تحقیقات کمی است و از نظر هدف جزو تحقیقات کاربردی و از نظر گردآوری داده‌ها در زمره تحقیقات پیمایشی قرار دارد. جامعه مورد مطالعه صنعت بیمه کشور است. بنابراین جهت تشکیل پانل خبرگی، از تعداد ۱۵ نفر از خبرگان این صنعت که حائز شرایط خبرگی بودند به روش نمونه‌گیری هدفمند بهره گرفته شد. برای تست مدل نیز، جامعه آماری شامل کلیه مدیران سطح میانی این صنعت به تعداد ۱۲۲۰ در نظر گرفته شد. برای محاسبه حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده گردید. بر این اساس تعداد ۲۹۲ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده بعنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک دلفی فازی و معادلات ساختاری انجام شده است. برای گردآوری داده‌ها در تکنیک دلفی از پرسشنامه خبره استفاده گردید و برای تست مدل از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. روایی محتوایی این پرسشنامه با استفاده از شاخص‌های CVI و CVR تأیید شد و پایایی آن نیز از طریق آلفای کرونباخ (۰,۸۹) مورد تأیید قرار گرفت.

یافته‌ها

پس از استخراج ابعاد و مولفه‌ها از مبانی نظری، به منظور پالایش عوامل، از تکنیک دلفی فازی استفاده گردید. بدین منظور پرسشنامه‌ای طراحی شد و در اختیار خبرگان قرار گرفت که تمام پرسشنامه‌ها جامع و کامل عودت داده شد. پس از سه مرحله تکرار فرایند، اشباع نظری حاصل گشت و فرایند متوقف گشت. بر اساس نتایج، از ۱۳ مولفه اولیه، تعداد ۹ مولفه در راند دوم تایید شدند و ۴ مولفه شامل: تامین زیرساخت‌های تجاری و خدماتی، سیاست‌ها و برنامه‌های حمایتی، اصلاح ساختارهای بانکی، و تشکیل صندوقهای مردم نهاد جهت کمک به کسب و کارهای نوپا و کارآفرینانه به دور سوم انتقال پیدا کردند که همگی در این مرحله حذف شدند. در نتیجه تعداد ۹ مولفه در سه بعد مدل باقی ماندند.

برای بررسی روابط درونی بین عوامل، ابتدا با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف در نرم افزار SPSS، نرمال بودن داده‌ها مورد بررسی قرار گرفت که با توجه به اینکه سطح معنی داری کلیه متغیرها از حد آستانه ۰،۰۵ بیشتر بود، لذا فرض H_0 مبنی بر اینکه داده‌ها از توزیع نرمال پیروی میکنند مورد تأیید قرار گرفت. همچنین نتایج آزمون کفایت نمونه نیز در **جدول ۱** ارائه شده است که نشان می‌دهد مقدار شاخص KMO برابر ۰/۸۷۰ است (بیشتر از ۰/۶) و لذا تعداد نمونه (تعداد پاسخ دهنده) برای تحلیل عاملی کافی می‌باشد. همچنین مقدار سطح معنی داری آزمون بارتلت کمتر از ۰/۰۵ است که نشان می‌دهد تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار مدل عاملی مناسب است و فرض شناخته شده بودن ماتریس همبستگی، رد می‌شود.

جدول ۱

نتایج آزمون بارتلت و KMO

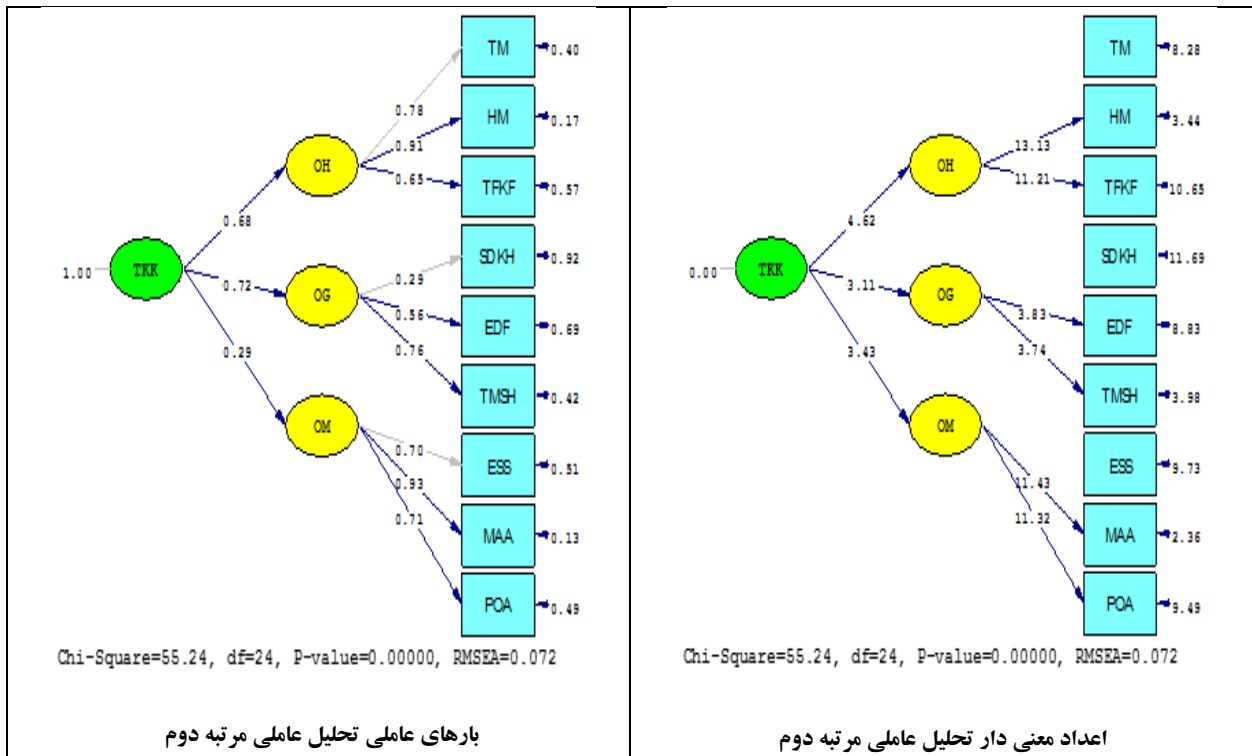
۰،۸۷۰	آزمون (KMO)
۲۷۱۰،۷۳۴	خی دو
۳۸۲	درجه آزادی
۰،۰۰۰	سطح معناداری

با توجه به اینکه تحلیل عاملی مرتبه اول متغیرها، همبستگی درونی میان مولفه‌ها و مولفه‌ها با گویه‌ها را مورد تأیید قرار داد، به منظور بررسی معنادار بودن رابطه مولفه‌ها با ابعاد، تحلیل عاملی مرتبه دوم در نرم افزار لیزرل انجام گرفت. در **شکل ۱** اعداد معنی داری تحلیل عاملی مرتبه دوم و بارهای عاملی آن ارائه شده است.

همانطور که نتایج نشان می‌دهد در تحلیل عاملی مرتبه دوم هر سه بعد دارای عدد تی بالاتر از حد آستانه ۱،۹۶ است که نشان از تأیید آن‌ها در مدل دارد. همچنین بر اساس نتایج، بعد امور قرار دادی بیشترین همبستگی را با مفهوم اصلی برقرار کرده است و در بین مولفه‌های آن نیز مولفه «تاسیس مراکز شتابدهی نوآوری» بیشترین همبستگی را با بعد ایجاد کرده است.

شکل ۱

مدل معادلات ساختاری الگوی پژوهش

به منظور بررسی میانگین مولفه‌ها و ابعاد مدل از آزمون فریدمن استفاده شده است. این آزمون می‌تواند اولویت بندی مناسبی از ابعاد و مولفه‌های تحقیق با توجه به میانگین آن‌ها ارائه دهد. در این آزمون در ابتدا ابعاد اصلی تحقیق که همان امور حاکمیتی، امور قراردادی و امور مشارکتی است، اولویت بندی شده و سپس مولفه‌های آن‌ها براساس میانگین‌هایشان اولویت بندی شده‌اند. در **جدول ۲** نتایج این آزمون گزارش شده است.

جدول ۲

آزمون فریدمن برای اولویت بندی عوامل

میانگین	مولفه	میانگین	ابعاد
۴,۱۹	تامین مالی	۲,۴۲	امور حاکمیتی
۴,۵	حقوق مالکیت فکری		
۳,۹۲	توسعه فعالیت‌های کارآفرینی فناورانه		
۳,۷۳	سرمایه گذاری داخلی و خارجی	۱,۸	امور قراردادی
۳,۷۱	انتقال دانش فنی و رویکردهای نوین کسب و کار بین الملل		
۵,۹۲	تاسیس مراکز شتابدهی نوآوری		
۴,۵۹	ایجاد سمن‌های مالی حامی استارت آپ ها	۱,۷۸	امور مشارکتی
۲,۷۹	مهارت آموزی رایگان و عمومی		
۲,۶۶	پایبندی به اقتصاد اخلاق مدار		

همانطور که در **جدول ۲** مشاهده می‌گردد، مولفه تاسیس مراکز شتابدهی نوآوری با میانگین ۵٫۹۲ دارای بیشترین اولویت است و پس از آن نیز مولفه‌های ایجاد سمن‌های مالی حامی استارت آپ‌ها و حقوق مالکیت فکری به ترتیب با میانگین‌های ۴٫۵۹ و ۴٫۵ دارای بیشترین اولویت هستند.

برای بررسی وضعیت موجود نیز از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شده است. در این آزمون چنانچه عدد تی خارج از محدوده‌ی مثبت و منفی ۱٫۹۶ باشد، برابری واریانس‌ها رد شده و می‌توان نتیجه گرفت میانگین‌های گزارش شده معنی دار هستند. نتایج این آزمون در **جدول ۳** ارائه شده است:

جدول ۳

آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت موجود

ابعاد و مولفه ها	عدد تی	میانگین	انحراف معیار	سطح اطمینان ۹۵ درصد	
				حد پایین	حد بالا
تامین مالی	۱۷٫۸۵۶	۲٫۸۹۸۶	۰٫۵۰۰۷۱	۰٫۷۹۸۷	۰٫۹۹۸۴
حقوق مالکیت فکری	۱۴٫۵۶۳	۳٫۹۲۴۲	۰٫۴۲۶۵۰	۰٫۵۲۹۲	۰٫۷۰۹۳
توسعه فعالیت‌های کارآفرینی فناورانه	۱۲٫۴۵۳	۲٫۶۸۱۴	۰٫۵۴۴۴۲	۰٫۵۷۲۸	۰٫۷۹۰۰
سرمایه گذاری داخلی و خارجی	۱۰٫۸۳۸	۲٫۵۱۷۲	۰٫۴۷۴۷۸	۰٫۴۲۲۵	۰٫۶۱۱۹
انتقال دانش فنی و رویکردهای نوین کسب و کار	۲۹٫۵۹۴	۳٫۲۳۵۴	۰٫۴۱۵۳۵	۱٫۱۵۲۵	۱٫۳۱۸۲
بین الملل					
تاسیس مراکز شتابدهی نوآوری	۱۸٫۲۴۴	۳٫۱۲۴۲	۰٫۵۰۴۰۷	۰٫۸۲۳۷	۱٫۰۲۴۸
ایجاد سمن‌های مالی حامی استارت آپ ها	۱۹٫۰۹۰	۳٫۰۷۷۴	۰٫۵۶۱۵۸	۰٫۹۶۵۴	۱٫۱۸۹۴
مهارت آموزی رایگان و عمومی	۲٫۲۶۸	۳٫۱۶۵۷	۰٫۷۲۷۲۵	۰٫۲۰۷	۰٫۳۱۰۸
پایبندی به اقتصاد اخلاق مدار	۳٫۲۸۸	۳٫۲۱۲۳	۰٫۶۱۵۷۶	۰٫۰۸۴۰	۰٫۳۴۰۵
امور حاکمیتی	۱۸٫۸۶۲	۲٫۸۹۸۶	۰٫۵۰۰۷۱	۱٫۱۵۰۹	۱٫۴۲۱۵
امور قراردادی	۷٫۹۵۳	۳٫۶۲۴۲	۰٫۴۲۶۵۰	۰٫۴۴۷۳	۰٫۷۴۴۷
امور مشارکتی	۱۸٫۱۵۸	۳٫۶۸۱۴	۰٫۵۴۴۴۲	۰٫۹۹۸۷	۱٫۲۴۳۷
توسعه کسب و کار کارآفرینانه	۳۱٫۰۸۵	۳٫۰۱۷۲	۰٫۴۷۴۷۸	۱٫۳۴۹۱	۱٫۵۳۳۱

همانطور که در **جدول ۳** مشاهده می‌شود، با توجه به اینکه سطح برش عدد آلفا ۳ در نظر گرفته شده است، می‌توان گفت در بین مولفه‌های پژوهش، مولفه «حقوق مالکیت فکری» دارای بیشترین میانگین است که نشان دهنده‌ی وضعیت مطلوبتر این متغیر نسبت به سایر مولفه هاست. همچنین مولفه‌های تامین مالی، توسعه فعالیت‌های کارآفرینی فناورانه، و سرمایه گذاری داخلی و خارجی دارای وضعیتی نامطلوب بوده و از سطح میانگین پایین تر هستند. همچنین در بین ابعاد اصلی، امور حاکمیتی دارای وضعیت نامطلوبتری نسبت به سایر ابعاد است و امور مشارکتی دارای بهترین وضعیت در بین ابعاد می‌باشد. در مجموع میتوان گفت توسعه ی کسب و کار کارآفرینانه در کشور با میانگین ۳٫۰۱ دارای وضعیت متوسطی می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت بندی عوامل اقتصادی موثر بر توسعه کسب و کار کارآفرینانه انجام گرفته است. بر این اساس با مرور مبانی نظری و بهره گیری از نظر خبرگان در تکنیک دلفی، تعداد ۹ مولفه در سه بعد شامل امور حاکمیتی، امور قراردادی و امور

مشارکتی احصا شدند. نتایج حاصل از تحلیل عاملی نشان داد امور قراردادی بیشترین همبستگی را با مفهوم اصلی تحقیق (توسعه کسب و کار کارآفرینانه) برقرار کرده است و مولفه‌ی «تاسیس مراکز شتابدهی نوآوری» نیز بیشترین همبستگی را با این بعد دارد. بنابراین میتوان گفت «تاسیس مراکز شتابدهی نوآوری» مهمترین و اثرگذارترین مولفه مدل است. در اولویت بندی نیز، این مولفه دارای بالاترین اولویت شناخته شد. این امر با واقعیت نیز مطابقت دارد. زیرا شتابدهنده، ساختاری جدید برای حمایت از ایجاد شرکتهای نوپای نوآور و فن آور است که با توجه به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شتاب دهنده‌ها، انتظار می‌رود بهره‌وری اقتصادی بالاتری نسبت به ساختارهایی همچون مراکز رشد فناوری که غالباً دولتی هستند، داشته باشد. هم چنین یکی دیگر از مهم‌ترین ویژگی‌های این ساختار جدید، این است که به افراد علاقه‌مند به کارآفرینی این امکان را می‌دهد که با کمترین هزینه، شناختی از خود را تجربه کنند که در چه جایگاهی از فرایند شکل‌گیری یک کسب‌وکار هستند. می‌توان گفت شتاب دهنده یک نهاد خصوصی سرمایه‌گذار است که با تیم‌ها و شرکتهای نوپا وارد مشارکت می‌شود و لازمه ایجاد آن قابلیت‌های فنی و بازار است که برای بخش خصوصی صرفه اقتصادی داشته باشد و تصمیم به ایجاد آن در یک منطقه با دولت نیست بلکه با بخش خصوصی است.

از سوی دیگر، مولفه «ایجاد سمن‌های مالی حامی استارت آپ‌ها» بعنوان اولویت دوم شناسایی شد که این امر حاکی از تاثیر بسزای جامعه‌ی مدنی در توسعه‌ی کسب و کارهای کارآفرینانه است. این یافته نشان می‌دهد شهروندان بعنوان بازوی کمکی دولت‌ها نقش بسیار مهمی در پیشرفت و توسعه‌ی کسب و کارها و بالتبع آن توسعه پایدار جوامع بر عهده دارند و این همان چیزی است که در حکمرانی خوب بر آن تاکید شده است.

همچنین نتایج نشان داد توسعه‌ی کسب و کار کارآفرینانه در کشور دارای وضعیت متوسطی می‌باشد. از آنجا که ایران به لحاظ سرمایه انسانی توانمند و خلاق دارای پتانسیل مطلوبی می‌باشد لذا اتخاذ اقداماتی که بتواند از ظرفیت‌های موجود حداکثر بهره برداری را نماید، منجر به بهبود چشمگیر وضعیت کسب و کارهای کارآفرینانه در کشور می‌گردد.

این یافته‌ها با نتایج تحقیقات اسلامبول چی و همکاران (۱۴۰۱) که نشان می‌دهد اکوسیستم پرورش منتور کارآفرینی شامل آموزش و پرورش منتوری، عوامل سازمانی و دولتی و جامعه و فرهنگ منتورپرور است، همخوانی دارد (Eslambolchi et al., 2022). ایجاد بسترهای قانونی حمایتی و شناسایی ذینفعان در توسعه و پذیرش فناوری نیز از مقوله‌های کلیدی در طراحی مدل خط مشی گذاری توسعه کارآفرینی دولتی در ایران است که توسط جوادی و همکاران (۱۴۰۰) بیان شده است (Javadi et al., 2021).

همچنین، یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیقات فهام و پرهیزگار (۱۳۹۷) که بر اهمیت اقتصاد مقاومتی در اسناد بالادستی کشور تأکید دارد، مطابقت دارد (Faham & Parhizkar, 2018). به علاوه، کشاورز (۱۳۹۷) در تحقیق خود نشان داده است که دسترسی به سرمایه، توانایی‌های کارآفرینانه و اصلاح یا تدوین قوانین حمایتی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی روستایی در ایران است. این نتایج نیز با تأکید پژوهش حاضر بر ایجاد مراکز شتابدهی و حمایت از کارآفرینی تطابق دارد (Keshavarz, 2018). همچنین، مدرسی عالم و داودی (۱۳۹۳) مشکلات ایران در توسعه کارآفرینی را شامل استفاده از نیروی کار غیرماهر و پیچیدگی فرآیندهای اداری می‌دانند. این مشکلات نیازمند حل هستند تا توسعه کارآفرینی به‌درستی انجام گیرد و ایجاد مراکز شتابدهی نوآوری و حمایت از رویدادهای کارآفرینی می‌تواند گامی مهم در این مسیر باشد (Modaresi & Davodi, 2015).

بر اساس نتایج تحقیق، موارد زیر به متولیان امر پیشنهاد می‌گردد:

– حمایت از ورود بخش خصوصی به برگزاری رویدادهای کارآفرینی و تاسیس شتاب دهنده‌های نوآوری

فرهنگ سازی و تغییر پارادایم اشتغال از کارمندی به کارآفرینی مبتنی بر نوآوری در راستای بلوغ اکوسیستم نوآوری مناطق بعنوان الزامات اصلی ایجاد شتاب دهنده.

همچنین از آنجا که در این تحقیق مولفه‌ی «تشکیل صندوق‌های مردم نهاد برای حمایت از کسب و کارهای کارآفرینانه» از فرایند پژوهش حذف گردید؛ با توجه به پتانسیل نسبتاً مطلوب جامعه در مشارکت و حمایت از کسب و کارهای نوین و همچنین حجم بالای نقدینگی سرگردان پیشنهاد می‌گردد محققان آتی علت حذف این مولفه را در تحقیقات خود مورد بررسی قرار دهند.

در نهایت باید گفت از محدودیت‌های این تحقیق، شرایط خاص کشور در برهه کنونی است که اجماع نظری در مورد مولفه‌ها را با دشواری روبرو می‌کرد. بی‌ثباتی و بحران‌های اقتصادی و همچنین وجود تحریم‌های خارجی، بر قضاوت و تصمیم‌گیری پاسخگویان تاثیر داشته و احتمالاً در شرایط عادی اقتصادی ممکن است پاسخ‌ها متفاوت باشد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی

در این پژوهش تمامی موازین اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Aftab, M., & Naveed, T. A. (2013). Role of microfinance institutions in entrepreneurship development in district Gujrat, Pakistan. *Journal of Global and Scientific Issues*, 1(1), 53-69. <https://www.semanticscholar.org/paper/Role-of-Microfinance-Institutions-in-Development-in-Aftab-Naveed/4d444109280ead7290c9726f8686f20fe8299445>
- Al-Naimi, A. A., Ali Al-Masaeed, A., & Al-Eitan, G. N. (2021). WITHDRAWN: The impact of banking lending on the development of entrepreneurship analysis study on the Jordanian small and medium enterprises. *Materials Today: Proceedings*. <https://doi.org/10.1016/j.matpr.2021.04.520>
- Eslambolchi, M., Azizi, M., & Hosseini, S. R. (2022). Entrepreneurship Mentor Development Ecosystem. *Journal of Entrepreneurship Development*, 15(1), 1-20. <https://doi.org/10.22059/jed.2022.323146.653657>
- Faham, E., & Parhizkar, M. (2018). The Position of Entrepreneurship Development in National Policies and Programs in Iran. *Quarterly Journal of The Macro and Strategic Policies*, 6(22), 41-60. https://www.jmsp.ir/article_59873.html

- Javadi, M. M., rezaee mirghaed, m., Alvani, M., Musakhani, M., & Azimi, P. (2021). Designing an Entrepreneurship Development Policy Model in Iran. *Management Research in Iran*, 25(1), 163-182. https://mri.modares.ac.ir/article_551.html
- Karimi, A., Bankipour, B., & Ahmadpour Daryani, M. (2014). Analysis of the Mechanisms of Small and Medium Enterprises (SMEs) Development in Qazvin Province. *Journal of Entrepreneurship Development*, 7(2), 305-326. <https://doi.org/10.22059/jed.2014.52063>
- Keshavarz, M. (2018). Investigation of Determinants and Drivers of Rural Entrepreneurship Development in Iran: A Meta-Analysis. *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 49(4), 765-778. <https://doi.org/10.22059/ijaedr.2018.243561.668504>
- Landstrom, H. (2007). *Pioneers in entrepreneurship and small business research* (Vol. 8). Springer Science & Business Media. <https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=oSjccQt5zTsC&oi=fnd&pg=PR8&dq=Pioneers+in+Entrepreneurship+and+Small+Business+Research&ots=h9In-nlRT8&sig=KM1Qh1JrFxpWtoM6wpWdSJCc6k>
- Modaresi, Z., & Davodi, A. (2015). An Evaluation of Global Entrepreneurship Monitor Indicators in Iran (2008-2012). *qjefp*, 2(8), 125-146. <http://qjefp.ir/article-1-128-en.html>
- Stenholm, P., Acs, Z. J., & Wuebker, R. (2013). Exploring country-level institutional arrangements on the rate and type of entrepreneurial activity. *Journal of Business Venturing*, 28(1), 176-193. <https://doi.org/10.1016/j.jbusvent.2011.11.002>